УДК 372:88: 802.0\3

ПРИЙОМИ АКТИВІЗАЦІЇ ШЕСТИКЛАСНИКІВ ПРИ КОНТРОЛІ ДОМАШНЬОГО ЧИТАННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Бабенко К.П.

Розвиток уважності є важливим завданням у процесі формування в учнів естетичного сприймання іншомовного тексту. Формування уважності як здібності реципієнта зосереджуватися і проявляти підвищений інтерес до змісту того, що він читає, базується на використанні серії методичних прийомів. Оскільки лексичний матеріал пропонованих текстів побудований цілком на засвоєному складі слів учнями, вчитель неодмінно буде пов'язувати домашнє читання із розвитком мовних навичок школярів. Залежно від мети, що переслідує вчитель під час контролю домашнього читання, використовуються різні прийоми.

Поставлення загальних контрольних запитань вчителем виявляє ступінь уважності школярів до оповідання в цілому. Так, запитання до тексту "Moorka Likes to Fight" (В.М.Плахотнік, Р.Ю.Мартинова. Англійська мова. Підручник для 6 класу середньої школи.- Освіта, 1996.-2-ге вид.- 208 с.) можуть бути такими: Do you like this story, why? Do you like Moorka, why? Необхідність мотивування відповіді стимулює учнів до висловлювання власної думки, характеризує їхнє вміння виділяти найголовніше в прочитаному тексті:

- I like in the text that Moorka runs around the room but she doesn't see the dog.
- I do not like the story because Moorka likes to fight with dogs.
- I like Moorka because she is not afraid of dogs.

Більшість учнів ще не вміють виділяти головне в іншомовному тексті, про що свідчать їх відповіді.

- I like the boy because he is a good boy (pupil).
- I like the story.
- I do not like Moorka, she is a bad cat.

Таким учням краще відповісти на контрольні завдання, вміщені в книжці після тексту. Відшукування відповідних словосполучень і речень, зачитування знайденого стимулюють увагу реципієнтів до окремих епізодів оповідання. Відповіді на запитання допомагають встановити зв'язок між епізодами у пропонованому тексті.

Сильнішим школярам можна доручити складати свої запитання, на які відповідатимуть їхні товариші. В процесі цієї роботи шестикласники повторюють типи запитань в англійській мові. Вчитель контролює правильність структурного оформлення речень реципієнтами.

- What can you see in the picture?
- Where are the boys?
- Who are they?
- When did Taras play football?(Запитання до оповідання " Taras, the Football-Player", Юлія Б. 6-Є кл.)

Цікавим є застосування прийому "впізнай слово". Два-три учні записують на дошці всі незнайомі слова і фрази, що зустрілися їм у тексті. Інші школярі при закритих книжках перекладають записані слова за схемою: перший учень- хором група – другий учень – хором група і т.д. Якщо хтось помиляється у вимові, вчитель призначає сильнішого школяра виправити товариша. Проговорювання нових слів з одночасною графічно-зоровою опорою сприяє їх запам'ятовуванню, збагачує лексичний запас шестикласників.

Читання за ролями. Вчитель призначає на ролі автора та героїв оповідання спочатку сильніших школярів, які достатньо володіють інтоніційним оформленням речень. Потім ролі передаються менш підготовленим учням.

Прийом "відновлення тексту". Учням роздаються картки. На кожній з них надруковано по одному реченню з тексту. Школярам треба встановити оповідання і прочитати його. Вчитель повинен мати три комплекти таких карток. Для виконання завдання він розподіляє дітей на три команди таким чином, щоб у кожній команді були учні різного рівня підготовки. Перемагає команда, яка виконає такі умови: участь у роботі всіх членів команди, правильне встановлення всіх речень оповідання. грамотне прочитання встановленого тексту представником команди, призначеним самими учнями.

Прийом “порушення логіки”. Учні отримують картки із надрукованим оповіданням, в якому змінений порядок речень. Треба правильно прочитати весь текст. Характер роботи такий, як і при вживанні попереднього заходу. Використання описаних прийомів одночасно розвиває навички групової роботи на уроках іноземної мови.

Цікавою формою роботи є використання гумористичних малюнків до оповідань. Відповідаючи на запитання :Do you like this picture? What do you like in this picture? Which part of the story can you see in the picture? Why you dislike the picture?,- учні мають пов’язати зображене на малюнках зі змістом оповідання. Школярі можуть самі поставити запитання по малюнках і одноразово повторити типи запитань. Поглибленню навичок монологічного і діалогічного мовлення сприяє опис картинки чи бесіда за нею:

This is a picture. I can see the man, the boy, the dog and the car in this picture. The boy's name is Roman. Roman has a school uniform on. He has a bag. The boy’s father has the hat and the suit. The car is blue. The dog is little and white. It runs in the street. This is a good picture.(Опис картинки до оповідання «Little Roman», Ольга М. 6-Г кл.)

Переказ тексту і його діалогічне відтворення є досить складними видами роботи для шестикласників, незважаючи на постійні тренування у цих видах діяльності на уроках. Тому до цих заходів слід звертатися при наявності досить стійкої сформованості навичок діалогічного і монологічного мовлення. Переказ чи діалог починають слабо підготовлені учні, сильніші доповнюють їх і закінчують переказ чи складання діалогу за оповіданням. В групах із достатньо міцною сформованістю вказаних навичок можна запропонувати зворотнє відтворення тексту: монологічне оповідання – у формі діалогу або бесіди трьох-чотирьох учнів, діалогічне – у формі переказу:
--Can you draw me?
--Yes, I can. Sit still, please.
--When the work will be end?
--I don’t know…

When the work was end, Petro says:
--It’s very, very, very bad. I don’t like your work!
--Why you don’t like my work?
--I don’t like your work because it’s not I am.(Діалог, складений за оповіданням “My Friend Ivanko”, Іван Ш. та Каміл М., 6-Г кл.)

Одним з ефективних заходів підвищення уважності учнів є прийом зайвої інформації. Він полягає у тому, що в оповідання, запропоноване для домашнього читання, включаються додаткові речення, пов’язані зі змістом тексту. Кожен учень отримує картку з надрукованим оповіданням. Школярі повинні підкреслити в картках зайві речення. Подаємо картку із додатковою інформацією, оповідання “Rex and his Reflection”

There was Rex. He was a very-very nice dog. One day Rex went near the river. Rex had a bone in his mouth. The dog was the same Rex. He was all white and black a little.

“I must have this bone too”, he thought. So Rex barked, opened his mouth and the bone fell into the river.

The dog was unhappy. Rex did not know that it was not a dog in the river. It was his reflection.

Отже, з метою активізації уважності школярів під час контролю домашнього читання вживаються такі заходи: поставлення контрольних запитань вчителем; виконання контрольних завдань, вміщених у підручнику; поставлення запитань різних типів учнями ; словникова робота—прийом “впізнай слово”; читання за ролями; прийом “відновлення тексту”; прийом “порушення логіки”; використання малюнків до текстів; переказ та діалогічне відтворення оповідання; прийом зайвої інформації. В процесі контролю домашнього читання враховуються вікові особливості школярів(прагнення до змагання, до гри), здійснюється диференційований підхід до учнів із різним рівнем підготовки, вдосконалюються граматичні та мовленнєві навички школярів. Різноманітність видів діяльності підвищує інтерес шестикласників до навчання читання іноземною мовою.